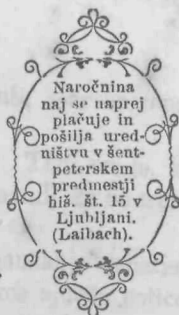




VERTEC.



Časopis s podobami za slovensko mladost.

Štev. 8.

V Ljubljani 1. avgusta 1872.

Leto II.

Struga.

Šeginka*) je zatišje, kjer lepo je polje,
Na sredi tega polja precejšna struga je.
Kako je ta nastala, pové nam pravljica,
Katero marsikteri pastirček tamkej zná.

Popoldne bilo v petek, oral nek kmetič je,
Ko ura tri udari iz „žalostne goré.“
Po polji so molili vsi délavci lepó,
Le kmetič ne preneha, voličke góni zló. —

Zdaj tica priletela kmetiču je nasprot,
Lepó zažvergolela, se vsedla tje na pot.
Ko kmet do pota pride, mu tica govori:
„Prenehaj zdaj od dela ter moli, ker zvoní!“

Al on se nič ne zméni, ne sluša nje glasú,
In reže dalje brazde, da bi končal v mraku.
Pa unkraj njive zopet mu tica priletí:
„Prenehaj, móli,“ pravi, „nesreča ti pretí!“

Tud zdaj se nič ne zméni — in orje svojo pot;
Kar pride bela žena po stezi od nekod.
Volički se splasijo, iz njive proč beže,
Za njimi bela žena hiti, ustavi je.

Zdaj kmetič za volički preplašen tud* hití
Pa nič mu ne pomaga, ker žena je derží.
Ko kmetič blizu pride, udari žena v tla
In kmetič in volička v zemljó pogrezneta. —

Tam struga je nastala, kjer tudi zdaj je še
Ter priča kazen tistim, ki molit' ne hoté. —
Pastirji pa okoli nje radi karijo,
Korun si tam pečejo, pijejo ž nje vodó.

*) Šeginka se imenuje polje in vas, kjer je cerkev sv. Florijana blizu Mokronoga.

Za kratek čas na paši pravljico ponové,
In merijo to strugo, kakó globoka je.
Enkrat pa cló so rekli: „Voličke vid'li smo!“
Se vé, da ni verjetno, pravljica le je tó.

F. Šetina.

Zvita goljufija.

(Spisal Lj. T.)

Pri svetem Gregorji je bil somenj. Od vseh strani so se ljudje spravljali tjé: nekateri s kožami, drugi zopet s klobuki, čevlji, platnom in vatlom, krušnarice so tudi vselej na somenj prinesle raznoverstne potice in preste, kerčmarji so nekoliko dni poprej v okolici sv. Gregorja nabijali sodove, v katerih so dobro kapljico, katerej pravijo stari ljudje vino, tjekaj peljali. Se vé, da so kerčmarji, kakor navadno na vsakem somnji, najboljši kup naredili, samo to, djal bi stari Šveder, kerčmar od sv. Gregorja, je pri takih priložnostih velika sitnost, da imajo kerčmarji po somnji vselej kakih štirinajst dni dosti posla po uradnijah zavoljo razbitih butic, katero ta ali uni pozno v noč od sv. Gregorja odnese.

Kajžar iz Tičnika, stari Zaušnik se je to pot tudi k sv. Gregorji spravljaj. Sicer ni bil berač, pa tudi ne najrevnejši kajžar v Tičniku, ali letos ste ga nadloga in revščina tako hudo poprijeli, da je moral svoja dva vola k sv. Gregorji gnati, da jima kupca najde. Kaj si čem, djal je, v jeseni bom vendar kaj pridelal, pa si bom že drugo živino kupil, do takrat naj pa bo prazen hlev, vsaj volov za zdaj tako ne potrebujem.

S temi besedami je tolažil svojo ženo Katro, ki je zadnje dni vselej jokala, ko je volom v hlev sená prinesla.

Pride dan, ko je bilo treba odriniti k sv. Gregorji. Starega Zaušnika je sicer težko kaka reč do solz ganila, ali to jutro, ko stopi v hlev, sta ga vola tako milo pogledala, kakor bi vedela njegovo namero, to jutro je tudi Zaušniku debela solza iz očesa na roko padla. Da ni bila stiska večja od občutkov, gotovo bi bil Zaušnik še v zadnjih trenutkih svojo namero opustil.

Ni bilo drugače. Ko prižene vola iz hleva na dvorišče, pogleda še enkrat prav milo v prazni hlev, reče svojej ženi Katri prav natihoma „z Bogom“ in počasi jo maha mimo farovža čez Potočnikovo polje k sv. Gregorji.

Solnce je stalo že visoko nad gorami, ko prižene Zaušnik svojo živinico k sv. Gregorji. V veliko žalost Zaušnikovo, pa tudi drugih kupcev in prodajalcev, je bil somenj prav slab. Bilo je sicer ljudi veliko, toda večidel sami prodajalci; a somenj brez kupcev je kakor možnja brez denarjev.

Za vole na živinskem tergu, ki so se sim ter tje po tleh stezali, in za njihove čuvaje, ki so s fajfami v zobeh zijale prodajali ter na kupce kakor mačka na miš pazili, se skorej nihče še zmenil ni. In tako se je zgodilo, da so voli in krave večidel, ko se je solnce z zaspanim obličjem smeja je od ljudi poslovalo, v svoje prejšnje hleve zopet nazaj potovali. Se vé, marsikateremu gospodarju je bilo težko pri serci, še težje pa v skerbnej glavi, ko

si je mislil, da mu ne bode treba lepih bankovcev preštrevati, marveč zopet živini doma polagati.

Med takimi nezadovoljniki je bil tudi naš Zaušnik. Tudi on je, ko je pri sv. Gregorji pet ur odbilo, z bičem svojey živini naznanil, da bo treba domu odriniti.

Bil je ta dan za Zaušnika res dolgočasen. Zavoljo pomankanja denarjev ni revež še nič toplega jedel, merica kislega vina in pa kos ajdove potice, ki mu jo je Katra v debel kos papirja zavila, to je bila za ta dan vsa ro-potija v njegovem želodci.

Revež se je „likofa“*) nadejal, pa se je ogoljufal, ker svojo lepo živino za 100 gold. prodati, kolikor mu je Štranbar iz Černevasi za njo ponujal, bil bi pač smertni greh.

Kakor jo je zjutraj tiho od doma odrinil, ravno tako se je tudi zdaj tiho od sv. Gregorja domu podal. Ko še zadnje drobtinice tobaka po mehurji pobere, ter ga v leseno pipo dobro potlači, z gobo zažgé in nekoliko prav gostih dimov v zrak spusti, nastopi potovanje s svojo živino od sv. Gregorja proti Tičniku.

* * *

Dobre pol ure od sv. Gregorja na potu proti Tičniku bila je vas Motnikovci, kjer so se večidel somnjarji nazaj gredé okrepčevali.

Tudi Zaušnik bil bi se rad pod kako drevo v ondotnej kerčmi vsedel in kaj toplega založil, pa tudi živina bi se ne bila branila dobrega sená. Ali kaj, ko ni imel denarja in na vero piti se mu ni ljubilo.

Blizu omenjene vasi se mu nekdo že od daleč smeje. Ko prideta vkup, mu pridóšli človek reče: „Dete trêni, to je živina, da jo je le veselje gledati; koliko ste dali za ta dva lepa vóla?“

„Prav zastonj ju peljem domu,“ pravi Zaušnik, „hotel sem ju prodati, pa ni bilo kupca.“

„Pa je res čudno,“ nastavi uni dalje, „da nisem jaz na somnji nikjer teh lepih volov videl; jaz sem namreč hotel kupiti vole, a ni mi bil nobeden po godu in tako sem kupil prešiče, ki sem je ravno kar domu poslal.



Mislil sem si, morebiti mi prešiči še več dobička prinesejo, kakor kaki slabi vóli, in pa tudi ta pot ni zadnji somenj pri sv. Gregorji, a Martin iz Velikovca še zmêrom lahko par dobrih volov z gotovimi denarji plača, če ravno ne nosi vsako uro obilo denarja v žepu seboj.“

Te besede se Zaušniku dopadejo. Zvedel je, da je človek iz Velikovca, iz tretje fare od sv. Gregorja proti solnčnem vzhodu, a njegovo obnašanje in besedovanje pokazalo je premožnega Martina, kateremu se njegova vóla jako dopadeta.

*) Po somnjih se večidel ljudje od „likofa“ vpijanijo. Likof namreč pravijo pijači, katero plača tisti, ki kako reč bodisi karkoli, po ceni kupi. Se vé, da ste pri takej pijači kupec in prodajalec najvažniši oboji, ter večidel tudi največ „likofa“ domu odneseta.

Beseda, pravijo, prinese besedo. Tako je bilo tudi tukaj. Prijatelja si sežeta v roki in bogati Martin iz Velikovca stisne Zaušniku 20 gold. v roke ter ga v bližnjo kerčmo na „likof“ povabi.

Zaušnik je tedaj živino prodal. Martin iz Velikovca sicer toliko ni imel denarja pri sebi, da bi bil živino koj plačal, ali poštena njegova beseda je bila Zaušniku toliko vredna, kolikor gotovi denar. Dal mu je namreč 20 goldinarjev na račun, a drugi denar t. j. 200 gld., mu obljubi za tri dni iz Velikovca prav pošteno in natanko sam prinesiti. Vendar, da bi si Zaušnik ne mislil kaj nepoštenega od njega, dá mu Martin dolžno pismo, na katero se podpišeta tudi dva človeka iz Velikovca kot priči.

Likof se prične. Kerčmar nosi bokal za bokalom na mizo, tudi celo svinjsko pleče nareže v veliko skledo in ljudje so jedli kakor mlatiči. Zaušniku se je zdelo, kakor bi bil ves preroben, odkar je nekoliko narezkov dobrega plečeta založil.

Bila je že temna noč, ko se vesela družba od mize vzdigne. Za „srečen pot“ prinese kerčmar še en bokal „črnega“, katerega je Zaušnik poklical in katerega so veseli ljudje stojé popili.

Martin vdari naposled Zaušniku še v roko in razideta se. Zaušnik v Tičnik, a Martin v Velikovec, prvi z 20 goldinarji v žepu, a drugi z dvema lepima voloma.

Zaušniku je dobra vinska kapljica glavo tako razgrela, da je kakor v sanjah še le pozno v noč domu prilezel. Brez da bi bil mogel svojej ženi Katri o svojej sreči kaj pripovedati, kmalu prav terdo zaspi.

Še le drugi dan mu je očitala Katra, da je bil kakor neumna živina, ko je prišel po noči domu.

Zdaj še le Zaušnik svojej ženi razloži celo dogodbo in privleče iz žepa 20 gold. z dolžnim pismom, katero se bo za 3 dni z gotovim denarjem izplačalo.

Katri se ta novica nič kaj ne dopade. „Na somnji se človeku brez denarjev navadno nobena reč ne zaupa,“ pravi svojemu možu, „in kdor denarjev nima, naj na somenj ne gre.“

Zaušnik se je skorej razjezil nad takim nespametnim govorenjem. Vsaj mu je vendar povedal bogati Martin, da je za ves denar kupil prešiče, dal mu je tudi dolžno pismo, ogoljufati ga tedaj ne more.

In tako je bila stvar pri kraji. Katra svojega moža ni hotla jeziti, a ta je pa tudi molčal, dokler se Martin iz Velikovca z 200 gld. ne prikaže.

Tri dni se za 200 goldinarjev pač lahko čaka, posebno ako ima človek čez 80 gold. pri tem dobička.

Hlev je bil sicer prazen, a v škrinji je bilo dobro spravljeno Martinovo dolžno pismo.

* * *

Zaušnik je bil sicer vselej žalosten, kedarkoli je pogledal v prazni hlev, ali misel na 200 gold., ki imajo za tri dni priromati v njegovo mošnjo, ga je koj potolažila.

Djal je: „Če davek in pa še druge manjše dolgove poplačam, ostane

mi še gotovih 100 ranjšev, a s tem denarjem sta pač lahko zopet dva vóla pri jasnih.“

Drugi dan po svojem prihodu od sv. Gregorja reče Zaušnik svojej ženi Katri, ki je ravno ognjišče pometala, tiho na uho: „Katra, pa zakolji nò za pojutrajšni dan našega starega kokodakovca, vsaj tako Jenžarjev pes že dalj časa na-nj opreza. Ko Martin iz Velikovca z denarji pride, se pač ne pristuje, da bi je štel pri praznej mizi, vsaj mi je dal dobička, tedaj sem jaz — —.“

„Predno Martina tukaj ne vidim, ničesar klala ne bom,“ preseka mu Katra besedo in kakor bi ne verjela v resnico, naglo v shrambo odide.

„Ti si pač neumna krota,“ zakadi jej Zaušnik, „ter nisi vredna, da že 6 križev, kvako in en stop na herbtu nosiš. Mavha je mavha,“ sklene ter tudi on jezen pred hišo odide ter se vsede na klado derv, ki je stala zunaj pred okni.

Toda čim bolj se je približeval dan Martinovega dohoda, tem bolj je Zaušnika sprehajal nekak strah, katerega si ni nikakor razložiti mogel. Rad bi se bil s Katro odkritoserčno pomenil, rad bi jej bil razodel svoje občutke, pa tega ni mogel nikakor storiti.

Pride dan, ko je imel Martin iz Velikovca priti in Zaušniku 200 glđ. naštetih. Ravnokar je udarila ura 9 v bližnjem farnem zvoniku.

Zaušnik je menda od 5. ure zjutraj, ko se je vzdignil iz svoje postelje, pa do 9. ure, ki je ravno zdaj odbila, vsaj 55krat na vse štiri strani sveta zemljo premeril s svojimi radovednimi očmi. Ali njegovega Martina nikjer ni! Tudi je že poldne odzvonilo, pa tudi zvečer „angeljsko pozdravljenje,“ da o Martinu iz Velikovca še zmiraj ni duha niti sluha.

Grôza je sprehajala Zaušnika, ko je pomislil na svojo lepo živinico. Še večja groza ga pa spreleti, ko se spomni da Martina ne pozna bližje, in da sploh tudi ne vé, če je omenjena osoba bil zarés Martin iz Velikovca.

A priči? — Tudi teh ni poznal.

In zarés, huda bo za Zaušnika. Celih 8 dni po določenem dnevu, ko bi bil namreč imel Martin priti, je že minulo ali o denarjih ni nobenega tirú.

Hlev je prazen, mošnja prazna, le še stari kokodakovec se ponosno sprehaja po dvorišči, kakor bi hotel reči: Ne bojim se ne Jenžarjevega psa, pa tudi ne Martina iz Velikovca.

Katra se je v tem kratkem času hudo postarala, tudi Zaušniku se je poznalo na čelu nekoliko več gerb.

Kaj si če? Razodene resnico svojim sosedom in ti mu svetujejo, da naj precej oglasi tožbo proti Martinu pri sodniji, dokler še ni prepozno.

Zaušnik vzame pismo iz škrinje ter gre z dvema sosedoma h Kebrovemu Matevžu v Verhovo vas, da mu še on, ki je bil več let vojak, in ki je tudi včasih kako tožbino pismo napisati znal, blagovoljno svetuje pri tej stvari.

Bilo je iz Tičnika na Verhovo vas dobre pol ure hoditi navkreber.

Ko pride naš Zaušnik s svojima sosedoma v Verhovo vas, gre naravnost h Kebrovemu Matevžu, pokaže mu pismo in ga za božjo voljo prosi, naj mu pomaga.

Ko Kebrov Matevž celo dogodbo najpred pazljivo posluša, potem pa



dolžno pismo v roke vzame; se vidno prestraši, ter ganjen reče: „Dà, dà, oče Zaušnik, to je res dolžno pismo, ali tukaj stoji, da ste vi 20 goldinarjev od nekega Janeza Strelca v Motnikovcih posodili, katere mu imate v neodločenem času poverniti. O vašej živini ni pa tukaj duha ni sluha. Že same besedi „v nedoločenem času“ dokazujete jasno, da ste imeli opraviti z goljufom, ker v dolžnem pismu se nikoli za plačilo ne stavi „nedoločeni čas.“ Žal mi je, vi ste pošten človek, ali jaz vam pri tej reči kar nič pomagati ne morem.“

„Da bi ga strela . . .“ zavpije Zaušnik, „kdo bi si bil mislil . . .“ Merzel pot ga oblije in dalj časa niti besedice spregovoriti ne more. In priči?

Priči ste bili tudi čudni imeni, kateri kakor Janeza Strelca, prav nihče ni poznal.

Bilo je tedaj vse le prav prebrisano osnovana goljufija, ki je našega Zaušnika pripravila ob 200 gold. in tako rekoč ob vso njegovo premoženje.

Se vé, da je pozneje sodnija s to dogodbo dosti imela opraviti, toda goljufa vendar ni mogla zaslediti.

Pravi Martin iz Velikovca je res v Velikovci prebival, ali na somnji pri sv. Gregorji že tri leta ni bil. Goljuf je dobro vedel, da Zaušnik Martina osobno ne pozna in je na ta način reveža lahko opeharil.

Nikoli več ni Zaušnik svojih lepih voličev imel. Za Janeza Strelca in podpisane priči ni nobena gosposka zvedeti mogla.

Kerčmar, pri katerem se je dolžno pismo podpisovalo, je prisegel, da niti kupca niti podpisanih prič ne pozná, pa da tudi sploh ni vedel, kaj se je pisalo tisti dan pri njem.

Zaušnik je tedaj svoja dva lepa vola za 20 gld. prodal! In kaj mislite, ali bi se ne bil Zaušnik lahko tej nesreči ognil, — gotovo bi, da je brati znal.

Goljuf je tudi to dobro vedel in za svoj pregrešni namén dobro porabiti znal.

Otroci! učite se brati in pisati in zmislite se večkrat na to zvito goljufijo.

Jurče na polji.

Jurče je šel večkrat k svojej teti, ki je stanovala v bližnjaj vasi. Medpotoma je vselej natergal lepih cvetlic, povezal jih je v šopek in daroval svojej teti. Večkrat je prav pazljivo premišljeval cvetlice in se čudil nad nežnimi listki in lepimi barvami. Misli je na Boga, ki daje cvetlicam tako lepo oblačilce, pa jim dá tudi pohlevnega dežja in gorkote, da morejo rasti.

Vselej ga je zabolélo, kedar koli je pohodil kako trávico ali cvetlico. Jurče ni nikoli stopal iz ceste v travo ali celó na obsejano njivo. Nikoli ni tergal sadja ali kake druge reči. Spominjal se je na Boga, ki je povsod, ki vse vidi in vse vé.

Moje veselje.*)

Pozdravljena hiš'ca mi bodi,
Na gričku zelenem stojiš,
In vsakemu, kdor tū gor hodi,
Pošteno sercé zveseliš!
Moj vertec tud' ti bod' pozdravljen,
K' te tukaj v samoti imām,
V nedolžno veselje napravljen,
Ki Bog ga daruje mi sam.

Pred mano po lepej dolini,
Čuj, bistra Savica šumi;
Pod goro v prijetnej ravnini,
Lej, cerkev spodjanska stoji.
Na levej okó mi odkrije
Planine in sterne goré,
Na desnej pa cerkev Marije
Pobožno navdá mi sercé.

Pojejo mi tički veséli,
K veselju me vertec ravna; —
Zakaj bi mi tudi ne peli,
In skupaj hválili Bogá?
Serénó, otročiči! zapojmo,
Naj petja razlega se glas;
Edino Bogá se le bojmo,
Ohrani naj v milosti nas.

Ti Jezus, prijatelj naš ljubi!
Ozri se na našo mladost;
Da odidemo večnej pogubi,
Marija nam sprósi modrost.
Alojzi, patron naš častiti!
Pomagaj, te pros'mo lepó,
K Očetu med zvoljene priti,
Kjer večno mu slavo pojó.

A. P.

Mertvi junak.

Noč je že in luna sije,
Svitla luna, kras noči,
Polje daljno osvetljuje,
Kjer junak mertev leži.

Bil je vedno prvi v vojski,
Kjer se hlabro je boril,
Kjer junak že marsik'teri
Pokoj večni je dobil.

Vendar smert mu ni zanesla:
Krogla mu predré sercé;
Duša se pa preselila
V boljšo domovino je.

Kje očes je zdaj svitloba?
Kje ponós, k' je ž njih sijal?
Vzela ga je smert nemila,
Žertva njena je postal.

Moč je roko zapustila,
Bojevat' ne more več;
V smerti mu je ovenela
Padel z nje je svitli meč.

Jenjalo sercé je biti,
Glas zastal mu v gerlu je,
Ko je hotel zgovoriti
Zadnje te besedice:

„Z Bogom, ljuba domovina!
Starsi, bratci, séstrice!
Kličem Vam na robu groba:
Oj molite zdaj za-mé.“

Naj le sije luna mila,
Svitla luna, kras noči
Razsvetlí naj polje daljno,
Kjer junak mertev leži.

Josip Drevski.

Spoštuj očeta in mater.

Med vojaki pruskega kralja Miroslava II. je bil tudi neki stotnik, ki je bil zvest vojak, verhi tega pa tudi dober sin, ki je zvestó ljubil svoje starše in se jih ni sramoval, akoravno so bili kmečkega stanú.

*) To pesmico je pela nekđaj šo'ska mladina na Bistrici v Bohinji z ranjkim gosp. Janezom Brence-tom na gričku, kjer je imel leseno hišico in vert za podučevanje in skušinske vaje v sadjereji.

Po dokončanej sedemletnej vojski se poverne omenjeni stotnik s svojo četo, okinčan z mnogimi častnimi znamenji na persih, skozi vas, kjer so prebivali njegovi starši. Ko njegovi starši to veselo novico zvedó, grejo mu naproti ter ga z veseljem pričakujejo, kajti že več let niso videli svojega ljubega sina. In glej! Komaj stotnik svoje starše med čakajočimi vgléda, skoči naglo raz konja, gnjede se skozi ljudstvo in je veselo sprejme v svoje naročje, ter objema z nepopisljivim veseljem. Pa to še ni bilo vse. Hitro je pelje v svoje stanovanje, in odsihmal so morali vselej z njim pri enej mizi jesti, tudi takrat, če je imel kake imenitne gosti okrog sebe.

Neki prederzni častnik ga enkrat šaljivo vpraša, zakaj da kmetje pri njegovej mizi jedó? Al blagi sin ga zaverne rekoč: „Kako bi ne ljubil in častil svojih največjih dobrotnikov? Preden sem bil jaz stotnik bil sem že davno poprej njih otrok!“

Njegov general zvedši, kako stotnik svoje starše spoštuje, ponudi se mu sam v gostje. Pa stotnikovi starši to zvedši, ta dan sami niso hotli k mizi, izgovarjaje se, da jim ta čast nikakor ne gré.

General pride rés h kosilu; ko pa stotnikovih staršev pri mizi ne vidi vpraša ga, kje da so? Stotnik ne vé kaj odgovoriti. General pa to berž sam ugane, gre po stotnikove starše in je posadí zraven sebe ter se prav prijazno z njimi pogovarja. — Pozneje je general lepo ravnanje mladega stotnika tudi kralju naznanil in mu ga zeló priporočil.

Kmaló nató pride enkrat stotnik v glavno mesto, kjer ga kralj povabi k obedu in se prav ljubeznjivo z njim pogovarja. Med drugim ga tudi vpraša, kje je doma in kdo so njegovi starši? Stotnik mu na vsa njegova vprašanja pové brez ovinkov, da je iz kmečke rodovine, in da so njegovi starši tako revni, da morajo pri njem živeti. Kralj ga očitno pohvali in pravi: „Tako je prav! Kdor ljubi in spoštuje svoje starše, ta je vse časti vreden; kdor pa je zaničuje, ni vreden, da ga nosi zemlja in ga svitlo solnce obséva. „Spoštuj očeta in mater!“ to je zapoved, katera nam že na tem svetu obeta srečo in blagoslov božji.“

P. Gros.

Zvon naš prijatelj.

Kedar zora približi,
Že zvonjenje se glasi,
Kliče vstati zgodnji čas
Ter k molitvi vabi nas.

Ko približa poldne se,
Solnca žarek močno žgé
Zopet s stolpa nam doni:
„Prid' te in počijte si.“

In ko solnce gre v zatón,
Vse pohaja že na dom,
Zvon premilo se glasi
In nam lahko noč želí.

Pride pa Gospodov dan,
Al kak drugi praznovan,
Zvon nas vabi v cerkev vse,
K Bogu dviga nam sercé.

Ko se dnevi nam stekó,
Nam pustiti je zemljó;
Tužno poje mili zvon
Ter nas spremlja v večni dom.

Zvon premili, oj tvoj glas,
Daj da slušam vsaki čas!
Me pripelji enkrat tjé
Kjer veselje večno je!

P. Gros.

K o z e l .*)

Gospa Cvetičeva je v lepej hiši nekega mesta stanovala. Nekega jutra reče svojej dekli: „Micka, zdaj grem v cerkev. Kedar boš šla po vodó ali pa na vert po zelenjavo, vselej zapri vrata. To sem ti že večkrat rekla, pa mislim, da me boš tudi enkrat ubogala. Lehko bi se kdo v sobo privlekel in kako škodo napravil.“

Ko gospá odide, začne Micka sobo pospravljati, potem pa gré k studencu in res že zopet pustí vrata odperta. „Vsaj ni nikjer na celej cesti nobenega človeka,“ misli si in se posmehuje skerblijivosti svoje gospe. Micka tedaj odide k studencu in tam z neko drugo dekle kramljá, — med tem pá kozel do vrat pride, skoči čez stopnice, ter se v gospejno sobo privleče.

V sobi je viselo veliko zerkalo skorej do tal v lepem, zlatem okvirji. Kozel se vidi v zerkalu in misli, da je to kak drug kozel, pa mu se skakaje začne groziti z rogovi. Kozel v zerkalu se vé tudi tako naredí in naenkrat

štirinožni gost na prederznega kozla v zerkalu skoči, ter ga tako močno z rogovi sune, da se je zerkalo na tisoč koscev zdrobilo.

Micka s škafoin na glavi ravno do vrat pride, ko zasliši žvenkljanje razbitega stekla v sobi. Ko vidi, kaj se je zgodilo, ne vé od strahú, kaj bi začela. V naglici zgrabi za šibo in udriha po revnem kozlu, da je bilo joj! — Toda zerkalo vendar ni bilo več celo.

Ko gospa iz cerkve domú pride in razbito zerkalo zagleda, zapodi precej neubogljivo dekle iz hiše ter



*) To povestico s podobo [vred smo] vzeli iz mične knjižice „Kristofa Šmida sto malih pripovedek,“ ki je ravnokar na svetlo prišla in se dobiva v založbi gosp. Jan. Giontini-ta v Ljubljani terdo vezana po 40 kr. s poštnino pa po 46 kr. Lepo vezana za darila veljá 50 kr., po pošti pa 56 kr. Za tako majhne krajcarje pa 100 pripovedek za otroke in to še s podobami, je pač upati, da bodo prijatelji slovenske mladine po tej knjižici prav pridno segli.

jej ne dá nobenega krajcarja za njeno postrežbo. Odsihmal ni Micka v svojej novej službi nikoli več odprtih vrat pustila. [Pri njej se je tedaj vresničil pregovor, ki pravi:

„Lastna škoda ga zuci,
Komur dopovedat' ni.“

Modri škvorec.

Nekega zelo vročega poletnega dné so se posušili vsi studenci in potoki. Nikjer ni bilo kapljice vode. Ta velika nadloga obišče tudi škvorca. Žejen je bil, da je siromak že komaj dihal. V tej velikej zadregi najde sklenico v katerej je bilo nekaj vode. Hitro vtakne svoj kljun v sklenico, da bi se napil hladne vode; pa joj — skleničin vrat je preozek in škvorec ne more s kljunom do vode. Kaj mu je storiti? Sklenico je hotel prekljuvati, pa steklo je preterdo. Zdaj hoče sklenico prekucniti, pa sklenica je pretežka in noče se mu udati. — Kaj stori tedaj revni škvorec? Znabiti mu vpade pogúm in odide s potepenim kljunom? — Kaj še? Nekaj drugega si izmisli modra glavica škvorčeva. Pesek in drobne kamenčke nabira, ter je meče skozi ozki vrat v sklenico. Kmalu se je začela voda v sklenici vzdigovati više in više, kolikor več kamenčkov je padlo v sklenico. Naposled se pokaže voda pri skleničinem vratu in škvorec se je napije.

Otroci! ne dajte se sramotiti od revnega tiča škvorca. Tudi vi nikar ne odjenjajte, kedar se kake reči ne morete hitro in lahko naučiti, marveč bodite sterpljivi, pa bote izpeljali vse, kar se vam še tako težko in nemo-goče dozdeva.

Kdor hoče kaj prida imeti,
Težave je treba sterpeti.

Pritlikovci.

(Čertica za kratek čas; spisal A. Jurinec, mladeneč.)

Kaj pa so to za eni ljudjé? poprašal me bode morebiti kateri izmed mlajših bralcev „Verteca.“ Hočem vam je tedaj nekoliko za kratek čas popisati. Le odkašljajte se. Takó! Zdaj pa poslušajte!

Neusmiljeni rimski cesar Tiberij je imel tako majhnega pritlikovca, da se je lahko v klobuk skril. Nekega dné pogrešijo tega možička, iščejo ga po vsem cesarskem gradu kakor kako šivanko. Pa zastonj. Naposled ga najde neki strežaj v nekem kotu v vojaškej čeladi kakor polža v svojej hiši čepeti tako, da se ni prav nič iz nje videl.

Tudi angleški kralj Dragotin I. je imel nekega pritlikovca, kateremu je bilo „Jefferi-Hudson“ imé. Ta pritlikovec ni bil popolnoma 3 čevlje visok, pa je bil zelo pogumen. Nekega dné se je ta pogumni korenjak vpričo

vse kraljeve družine bojeval z velikim kalkutovskim petelinom. Kralj, kraljica in vsi drugi okrog stoječi, so se temu kurjemu boju tako smejali, da bi bili skorej od velikega smeha popokali. Nazadnje pa je vendar pritlikovec hudega petelina premagal, ter mu z mečem glavo odsekal. Hudsonovo plačilo za njegovo častno zmago bilo je to: da ga je kraljica imenovala viteza, in je premaganega petelina, potem se ve da, ko je bil pečen, na trikrat snedel. Nò, nato je še le postal prav moški, ko je že pečenega petelina imel v želodci! Kaj ne, da sem mu dal, kar mu je šlo? — se je večkrat potem bahal.

Nekega dné pa je naš Hudson kraljevega kuharja prav otrpal. Naš možicelj zleze namreč v kozó, v katerej je hotel kuhar menda ravno berzole delati. Ali komaj odvdigne pokrov, kar šine mala žaba, kakor bi trenil, iz kože, ter prestrašenega kuharja vgrizne do kervi v perst. Pa ko ga kuhar spozná, misli mu nekoliko gorkih s kuhalnicó po glavi dati; ali smúk — uteče mu paglavec med nogami iz kuhinje.

Ravno tako si tudi „Natalija“, edina sestra znamenitega „Petra Velikega“ rusovskega cesarja, enkrat neko posebno čudno veselico izmisli. Kaj mislite, kaj je sklenila? — Sklenila je namreč redko veselico napraviti tako lepo in drago, da še nikoli kaj takega na cesarskem dvoru videli niso. — Toliko pritlikovcev je pustila po vsem Rusovskem poiskati in k sebi v Petrograd pripeljati, kolikor jih je bilo le dobiti. Vseh skupaj so nabrali okoli 80 parov. Vsi prav lepo napravljeni, morali so v prelepo razsvitljenej sobi vpričo vse cesarske družine po glasovih šumeče godbe plesati. Bili so moški in ženske, nekateri zares malo večji od palčka, ter so s svojim plesanjem in moškim obnašanjem cesarske rodovini toliko smeha prizadjali, da se ni morebiti nikoli poprej niti pozneje tako kratkočasila.

Povedal sem vam zdaj nekoliko od velikega pritlikovskega plesa v Petrogradu. Zdaj vam pa hočem še na kratko opisati pritlikovsko ženitovanje. Pritlikovec in pritlikovka carove sestre Natalije sta med seboj sklenila vzeti se. Ko Natalija to izvé, je koj v povzdigo te svečanosti povabila 92 verstnikov t. j. pritlikovcev v svate. V 9 kočijah — vsako je šestero konjičkov vleklo — se je ta pritlikovska tovaršija peljala v cerkev k poroki. Za njimi pa so veršeli celi roji ljudi. Ko so iz cerkve prišli nazaj v carski grad, se je pričel zopet zgorej omenjeni ples, kateri je veliko smeha med cesarsko družino napravil.

Tudi Stanislav Lesinski, kralj poljski, je imel pritlikovca, ki je bil le 33 palcev visok, pa prav lepe rasti, samo to napako je imel, da je bil nadarjen s precej velikim nómom. Naposled se je bil ves sključil. Bilo mu je ime „Bebe“ in je umerl, ko je bil star 23 let. Ko je ta pritlikovec na svet prišel, bil je tako majhen, da so ga na pladniku (krožniku) h kerstu nesli.

Meseca listopada 1850. leta se je tudi na Dunaji kazal in plesal neki 18 let star pritlikovec, ki je bil le 26 palcev visok in je komaj kakih 10—12 funtov tehtal.

Ta pritlikovec je bil po rodu Amerikanec, pa njegovi starši niso bili pritlikovci. Kolikoršen je bil zdaj v svojem 18. letu, ravno tako velik je

bil že v enajstem mesecu svoje starosti. Obraza je bil (tako so ga tudi drugi popisovali) lepega, obnašanja prijetnega, ter si je tudi veliko premoženja s tem pridobil, da se je po svetu ljudem kazal. Prišel je takrat iz Angleškega in se je imenoval „Tom Povce,“ to je „Tomaž Palčnik.“ Ako še sedaj živi kje na tem svetu, to mi ni znano.

Najmanjši pritlikovec, kolikor jih je dosihmal na svetu bilo, je bil le 16 palcev visok, in tudi iz Angleškega doma. —

Opravila marljivega učenca o velikih šolskih počitnicah.

Ni ga menda bolj veselega dné za pridnega učenca, nego je zadnji dan šolskega leta. Vse prestano je zdaj naenkrat pozabljeno, in z veseljem gleda učenec sad, ki mu ga je obrodila pridnost. Na tujem stanujoč je željno pričakoval šolskih počitnic, kajti vže dolgo ni videl svojih predragih staršev, bratov in sester, a zdaj se tem bolj veseli, ker dobro vé, da bodo domači ž njim zadovoljni, ter se bodo ž njim vred veselili dobrega napredka. Serecé mu radosti poskakuje, da bode zopet mogel v domačej njemu tolikanj priljubljenej hišici stanovati, ter po starej navadi kramljati s svojimi starimi tovarši. Take in enake misli ga navdajajo, ko zapusti šolo za dva meseca, v katerih se bode odpočil, da bode pozneje zopet iz novega lahko nadaljeval svoje pričeto učenje. Nikakor ni njegov namén, dragega časa s postopanjem tratiti, marveč zlati čas, kolikor največ mogoče, dobro porabiti. Njegovo največe veselje je, starišem pri delu pomagati, in kedar mu čas dopušča, kako zabavno in podučno knjigo prebirati. To se vé, da šolske knjige marljivi učenec tudi o počitnicah večkrat v roke vzame. Vsaki dan se vsaj nekoliko ž njimi peča; to, kar se je naučil, ponavlja, ali se pa za prihodnje leto pripravlja. Hvaležnosti je polno njegovo serce, da ima priložnost šolo obiskovati, kjer se toliko lepega in koristnega uči. Marljivega učenca zanimiva vsaka stvar, za katero neizobraženi človek še ne porajta, ter se marsikaj uči od nje. Na polji mu je znana sleherna cvetlica, v gozdu vsako drevo in vsak tiček, ki na njem prebiva. Kako srečnega se šteje, da ima priložnost v šoli se učiti, katere rastline, in katere živali so človeku v prid, in zopet nasproti, katere mu škodujejo. Zdaj se mu priložnost ponuja, da naravo in nje prebivalce natanko sam opazuje, in se o marsičem, kar se mu je v knjigah čudno zdelo, sam lahko prepriča. To veljá vzlasti o poljedelstvu. Lahko zdaj opazuje, kako se v njegovem rojstnem kraju polje obdeluje, drevesa cepijo i. t. d., pri tem se marsikaj lahko uči, kar mu bode v prihodnje gotovo dobro prišlo. S časoma se uči spoznavati, kaj je prav, in kaj ne, kaj se ima odstraniti, in kaj ohraniti, ali pa pridobiti. Neizobražen človek se navadno le starih načel najrajše derži, vse novosti so mu neumnosti. Pridni učenec pa ima priložnost s koristnimi knjigami se podučevati, ter tako enkrat sebi in svojemu bližnjemu koristiti. Sedanji čas tirja zmiraj večje napredke, in kdor ne napreduje, zaostaja, kar pa bode njemu samemu gotovo v veliko škodo. Koncem svojega

sestavka naj še ob kratkem omenim obnašanje pridnega učenca o veselih počitnicah. On je proti vsakemu prijazen, priljuden in postrežljiv. Praznih burk in šal, katere so pri mladini prepogosto v navadi, pridni učenec ne pozna. V vsem, karkoli dela, prizadeva si pokazati, da obiskuje šolo, ter želi postati izobražen in omikan človek.

Š. S.

Prirodopisno-natoroznansko polje.

Kristavec.



Kristavec, svinjska dušica ali divji bulnjek (*Datura Stramonium*) je jako strupena rastlina, ki raste skorej povsod, posebno po grobljih, starem zidovji, ob plotih, gnojiščih, kraj potov in cest, tedaj povsod na pustej neobdelanej zemlji blizo mest in vasi. Ta rastlina ima koželjasto korenino in terdno steblo, ki vzraste 2—3 čevlje visoko in se deli v vilicam podobne rastlike ali vejice. Liste ima gladke, jajčasto okrogle, temnozelenene, na krajih močno izrezljane. Čaša je cevkaasta in peterorobata. Livkasti cveti so beli, blizo 4 palce dolgi in stojé posamesno med razsohami vej. Plod te hudo strupene rastline je mnogosémna glavica z ostrimi iglicami, podobna divjemu kostanju, orehove velikosti, napolnjena s črnim, gerbavim seménjem. Seme leží lahko po več let v zemlji brez da bi kalilo; ako pa pride na zemljinó poveršje, hitro požene kalí in se čudovito naglo razrašća. Vsled tega se ta rastlina ne dá tako lahko zatreti. Prirodopisci pravijo, da je ta rastlina prišla iz vzhodnje Indije v Evropo. Vsa rastlina je zoperno smerdeća, omamna in jako strupena. Najbolj strupena je korenina in seme, bodiši zeleno, suho ali kuhano. Ako liste, cvetje ali mehka steblica v roki zmanemo, dobimo jako ostuden duh, od katerega posebno v gorkih sobah človeka glava bolí ter mu težave in omedlevice dela. Zeleni listi so neprijetno-sladkega, potem pa nekako ostrega in skerčljivega okusa. Že sami listi, ako je položiš na človeško kožo, naredé lahko jako nevarna vnetja. Strašni so pa še le nasledki, ako človek seme ali kak drugi del te strupene rastline povžije. Najpred postane človek ves omamljen, kakor bi bil pijan, oči se mu jamejo svetiti, v glavi se mu začne verteti, vso zavednost izgubi ter kmalu ne sliši in tudi ne vidi več prav;

punčica v očesu se mu zdaljša ali pa skerči. Človek, ki se je s to rastlino ostrupil, ne more več razločno govoriti, tudi požirati ne more, ker se mu vrat preveč kerči, usta se mu suše, huda žeja ga žge, začne bljuvati in neka nepopisljiva britkost in težava se ga polastí. Večkrat postane človek po vžitku te rastline popolnoma brezumen, noroglav in razsajaven, ali pa — neumen, neobčutljiv in nêm (mutast). Oči se mu izbuljijo in prevračajo, trese se po vseh udih, kerč ga lomi, mraz in merzel pot ga obdaje, usta se mu pénijo; naposled postane popolnoma brezzavedljiv in neobčutljiv proti vsemu, karkoli se godí z njim ali okrog njega ter leží kakor bi bil mertev s široko odpertimi, nepremakljivimi očmi. Včasih se pokažejo tudi neke črne maroge po človeškeji koži, večkrat in še prav kmalu oslabljenje ali oterpnjenje po vseh udih in naposled smert, ki večkrat človeka kar hipoma pobere. Le takrat, če je kdo prav malo te strupene rastline zavžil, minejo te žalostne prikazni čez nekaj časa, ko je že človek nekoliko bolečin prestal. Večkrat se je že dogodilo, da so otroci igraje se s to rastlino nekoliko semena povžili in potem žalostno morali umreti. Dosti takih žalostnih izgledov bi vam lahko povedal. To strupeno zelišče cvetè od meseca junija do srede meseca avgusta, tedaj ravno zdaj je treba, da se ogiblujete in varujete tega hudega strupa.

T.

Borovnica ali črna jagoda.



Kdo jih ne pozna borovnic ali prav za prav černih jagod (*Vaccinium Myrtillus*), ki ste je nedavno pridno nabirali v svoje canjice in je na prodaj nosili v terg? Ni pa še zadosti, da ste pri nabiranju okusnih jagodic večkrat bili črni okrog ust, ampak spodobi se, da veste tudi kaj povedati od rastline, ki je posebno vam otroci zaradi vžitnega sadú tolikanj ljuba in draga. Ob kratkem vam hočem tedaj popisati to rastlino, a vi se potem naučite na pamet, kar vam bodem povedal.

Borovnica je majhen, pritličen, komaj za poldrugi čevljev visok in jako vejnat germ z zelenimi, ostrorobati vejicami. Listi so jajčasto okrogli in drobno narezljani. Venčič je verčast, bledozelen, nekoliko rudečkast in ima 8 prašnikov. Borovnica rodi črne jagode grahove debelosti, ki so prav dobra in zdrava jed. Posebno otroci je radi zobljejo. Ta rastlina raste navadno v velikej množini po gozdih in gorah. Cvetè meseca junija in julija. Jagode se uživajo večidel surove, pa tudi kuhane in posušene nam dajejo dobro jedilo.

T.

Razne stvari.

Drobtine.

(Adamova stopinja.) Ljudjé jutrovih dežel si pripovedujejo, da se na „Homabilu“, najvišem kraji „Cejlonskega otoka“ proti južnej strani od Azije pozná mesto, na katero je bil naš praded Adam stopil, ko je bil iz raja pregnan in se še zadnjikrat po zgubljenem raji ozerl, preden ga je za vselej zapustil. Stopinja v skalo vtisnjena je dvakrat tako velika, kakor katerega sedanjega navadnega človeka. Iz Cejlonskega otoka jo je bil Adam, kakor se pripoveduje, po suhem v Indijo mahnil. Na verhu nekega hriba, kateri se „Adamov verh“ imenuje, obhajajo Indijani budiške (po naše modrijanske) vere še dandanes Adamu v spomin v šipu velik praznik. Bere se tudi, da so katoliški duhovniki na Adamovem verhu dali majhno cerkvico sozidati.

A. J.

(Koliko cerkvá imamo na Kranjskem?) Vojvodina kranjska, dasiravno ena manjših dežel našega cesarstva, šteje 309 farnih, 1004 podružnih in 8 samostanskih cerkvá; — ako prištevamo k temu še 160 takih kapelic in svetišč, v katerih se sme tudi brati sv. maša, nam daje vse to 1481 cerkvá in cerkvic. Zares veliko in ogromno število, ki dostojno kaže, da so prebivalci naše dežele kranjske jako vneti za božjo čast in sveto katoliško vero.

(Danica.)

Kratkočasnice.

* Nek učenec je moral zaradi pomanjkanja vse svoje knjige prodati. Nekega dne piše svojim staršem: „Veselite se, ljubi starši, kajti naznanim

vam veselo novico, da mene že moje knjige redijo.“

* Neki cigan ukrade veliko ribo v kuhinji, skriva jo pod suknjo in odide ž njo. Ker je pa riba bila predolga, visi jej rep izpod suknje. Ko pride cigan na dvorišče, vglada ga gospodar skozi okno, ter vidi ukradeno ribo. „Počakaj nò enmalo!“ zavpije gospodar nad ciganom. Cigan ves prestrašen vpraša gospodarja, kaj da mu hoče. „Ali veš ti neumnež,“ reče gospodar, „ako še kedaj kako ribo ukradeš, obleci si daljšo suknjo, ali si pa vzemi manjšo ribo.“

* Grof kliče svojega hlapca: Jože! Jože! — Hlapec: Kaj bi radi milostivi gospod grof? — Grof: Pokličí me jutri zjutraj ob štirih. — Hlapec: Pa prosim, gospod grof, da bi mi poprej pozvonili, da bom vedel, kedaj Vas naj zbudim.

* Nek oče je moral za svojega sina krave prodati, da je mogel sin še naprej v šolo hoditi. Ko pa oče čez leto in dan vidi, da se sin noče pridno učiti, zdihuje in reče nejevoljno: „Oh, moj Bog! vse krave sem moral prodati zaradi enega samega bika.“

* Nek tergovce pripoveduje svojemu prijatelju od nekega goljufa ter naposled tako-le pravi: „Tako sem ga vergel po stopnicah, da si je kar vrat zlomil, potem pa gre ta potepuh in me zatoži pri gosposki.“

* Gospod stoji pri odpertem oknu in gleda skozi daljnogled. Nató stopi hlapec v izbo. „Ná, pa še ti enmalo poglej skozi“ reče mu gospod. — „Ali vidiš na verhu hriba sedeti muho?“ ga vpraša gosp. čez nekaj časa. — „Nò, muho že vidim, hriba pa ne“ odgovori hlapec.

Številni nalogi.

I. Nek oče pride z dvema sinoma do reke, čez katero se mislijo prepeljati. Takraj brega je bil doln, ki je pa nosil le en stot teže. Ako je oče tehtal en stot, vsaki sin pa pol stota, kaj pravite, kako so naredili, da so se prepeljali čez reko?

II. Kako se od števila 45 odšteje pet in štirideset, da ostane zopet 45?

(Rešitev in imena reševalcev v prihodnjem listu.)

Zastavice.

- 1) Trikrat enkrat, dvakrat nobenkrat, enkrat vsaki dan. Kaj je to?
- 2) Kaj delaš, kedar na solcu stojiš?
- 3) Kaj delaš, kedar pri luči stojiš?
- 4) Kdo teče brez nog?
- 5) Kdo vidi več? tisti, ki ima eno oko, ali tisti, ki ima dve očesi?
- 6) Katera reč ima srcé v glavi?

(Uganjke zastavic v prihodnjem listu.)

Rešitev skakalnice in številne naloge v 7. listu „Verteca“.

Rešitev skakalnice:

Oj kmet, al veš do kruha pot?
Al veš, kje poln dobi se sod?
Plug in motika vesta zanj;
Le prašaj ju, kdaj vstaneš 'z sanj.
Pa rano vstani; nezaspan
Rabotaj, dokler sije dan.
Skerbno obdelaj si polje.
Okoplji v nogradu tertje.

Prav so jo rešili: Gg. J. Kožlin v Biljani; Amb. Poniz, učitelj v Černemkalu; Jož. Žinko, učitelj v Središču; Franjo Št. Ivanski; Ant. Bezenšek, dijak v Celji; Dav. Štrekelj, dijak v Gorici; A. J. v Banovcih; V. Lapajne, učenec I. realke u Karlovcu; — Gospodičine: Mat. Tomsčič, v Trebnem; Karlota Kontusi v Škocjannu in Jul. Gombač, v Motovunu na Krasu.

Rešitev številne naloge:

Jezični dohtar je začel deliti rekoč: Oče so vam zapustili 17 konj; da vam je razdelim pravično, moram vam posoditi svojega „šimeljna“, potem bo delitev prav lehka, kajti vseh vaših konj je ... 17

moj „šimelj“ zraven je ... 1

Skupaj 18 konj.

Pervi dobi polovico ... 9 konj

drugi dobi tretjino ... 6 „

tretji dobi deveti del ... 2 konja.

Vsega skupaj tedaj 17 konj.

Delitev je končana in jaz vzamem svojega „šimeljna“ zdaj zopet nazaj.

To nalogo so prav rešili: Gg. Vid Rebernik, tergovce v Šmihelu na Kor.; Š. duhovnik v Kubeđu; J. Vlastensky, nadučitelj na Vranskem; K. Taurer, terg. pom. na Hribu; A. Bezenšek, dijak v Celji; Jan. Kožlin v Biljani. — Gospodičine: Karlota Kontusi v Škocjannu in Julij. Gombač, v Motovunu na Krasu.

Še nekaj za kratek čas.

Kaj moraš pripisati k naslednjim štirim ničlam, da dobiš število trideset, ako je sešteješ?	0 0 0 0
---	------------------

Rešitev: Dve ničli spremeniš v 9, in dve ničli v številki 6. Tako-le:	9 9 6 6 30
---	------------------------

Listnica. J. K. v B.: Vaše drobtine še niso ugodne za natis. — A. J. v B.: Skakalnice imamo že precej veliko število; prosimo raje kaj drugega. — A. K. v Piš.: Prav radi, ako bi le imeli obilo materialne podpore. — J. P. v Št. Kocijanu: Nekaj vaših „rebusov“ poslali smo že v Beč, a nismo jih še dozdaj dobili. — G. G. v Ljub.: Vaše pesmice smo prejeli, a niso še ugodne za natis. — J. L. v Ljut.: Hvaležno prejeli. Sčasoma pride vse na versto. Serčen pozdrav! —

OPRAVNIŠTVO. Premalo naročnine nam je poslala: Kati Kopše na Blanci 30 kr.

Lanjski „Vertec“ terdo vezan se dobiva pri bukvarjih Jan. Giontini-tu in R. Mihelaču v Ljubljani po 2 gld. 50 krajc.

Današnjemu listu je priložena muzikalna priloga.

Izdatelj, založnik in vrednik **Ivan Tomsčič**. — Tisk Egerjev v Ljubljani

Veselje v naravi.

Dve veseli pesmici za otroke.

Sostavil

ANTON FOERSTER.



Vesele deklice.

Allegretto

Prvi rugi } *Prvi rugi* } *Prvi rugi* }

Premlja je nti lasovira ad lib.

p.

Tekajmo, te-kajmo dekli-ce male

dokler smo mlade še, čverste in za-le.

mf.

Hi-tro nam mi-ne cvet rječne mla-do sti,

malo ve-selja je vtugi, sla-bo sti.

Tekajmo, tekajmo
Kakor gazele,
Čverste in zale smo
Bod'mo vesele!
Žalosti, tug skerbi
Teh ne poznamo,
Dokler preljuje še
Starše imamo.

Tam so cvetličice
Krasne in zale,
Polne jih canjice
Bomo nabrale.
Venčike spletale
Šopke vezale,
Ljubim je starišem
Bomo oddale.

Tekajmo, tekajmo
Deklice male,
Dokler smo mlade še
Čverste in zale.
Kmalu minulo bo
Cvetje mladosti,
Bomo počivale
V letih slabosti.

Tratica in lipa.

Allegro comodo.

Prvi glas
Drugi glas

p Pod košato li-pi-co na ze-le-nej tra-ti,

mf *legato* hojdi-mo, to-va-ri-si, ho-če-mo igra-ti!

p Tratica, o-tras-ti svet, vertic naš pre-za-li;

mf starši naši tud' nekdaj tu-kaj so ska-ka-li.

Stara lipa lipico
Nam je zapustila,
Da mladina zmiraj še
Bi tû sim hodila.
Rasti, rasti lipica
Cversto in široko,
Da se vrasteš nam v serec
Močno in globoko.

Vsaj ko nas ne bo de več,
Ti ne boš saméla;
Ples otročji vedno boš
Pod seboj imela.
Pozno v sivej starosti
Boš povedat' znala,
Da po ljubej tratici
Je mladost skakljala.

Kedar vzela tudi ti
Boš slovó od svéta,
Pa v zeleno tratico
Vsipli svojga cvéta:
Da požene nova spet
Lipica košata,
In na novo oživi
Se zelena trata.